

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

مهسا عبدالملکی^۱

بهزاد ایزدی^۲

عابد محمودیان^{۳*}

محمد ملکی^۴

۱۰,۲۲۰,۳۴/ssvs.۲۰۲۵,۳۳۷۱,۳۴۶۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۰۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۱/۲۵

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران انجام شد. روش پژوهش آمیخته و مشارکت‌کنندگان شامل مسئولین فدراسیون، مسئولین هیأت‌های استانی، مربیان، داوران و ورزشکاران زن وزنه‌بردار بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند به تعداد ۱۴ نفر انتخاب شده و با آنان مصاحبه نیمه ساختار یافته تا اشباع نظری صورت گرفت. در بخش کیفی، از رویکرد تحلیل مضمون و نرم‌افزار atlas it و در بخش کمی برای وزندهی مؤلفه‌ها از روش تحلیل روابط علی- معلولی (DEMATEL) براساس داده‌های حاصل از پرسشنامه‌های ۸ نفر از مشارکت‌کنندگان بخش کیفی استفاده گردید. یافته‌ها نشان داد موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران شامل هفت مضمون و ۱۹ مضمون فرعی؛ ضعف مدیریت توسعه (سطح ملی و سطح استانی)، ضعف منابع توسعه (منابع مالی و حمایتی و امکانات و تجهیزات)، ضعف مشارکت توسعه (استعدادها و ورزشکاران، مربیان و داوران، علاقمندان و فراگیران، متخصصان و فعالان ورزش و مدیران و کارشناسان)، ضعف فرآیندهای پشتیبان توسعه (دانش و فناوری، آموزش و توانمندسازی و بازاریابی و ارتباطات)، ضعف حوزه‌های توسعه (وزنه‌برداری پایه و آماتوری و وزنه‌برداری قهرمانی و حرفه‌ای)، ضعف حمایت توسعه (حمایت ورزش زنان و حمایت وزنه‌برداری مردان) و چالش‌های محیط توسعه (محیط اجتماعی- فرهنگی، محیط ورزشی و محیط بین‌المللی) هستند. پژوهش حاضر لیستی جامع از چالش‌ها و موانع موجود در مسیر توسعه‌یافتگی رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران را ارائه کرده و نقشه راهی استراتژیک جهت رفع موانع توسعه این رشته برای سازمان‌های ورزشی مربوطه از جمله وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون و هیأت‌های وزنه‌برداری در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها به رامغان آورده است.

کلمات کلیدی: ورزش قهرمانی، زنان ورزشکار، وزنه‌برداری، سازمان‌های ورزشی، روش دیمتل.

۱- کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

۲- دانشیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

۳- استادیار مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران (نویسنده مسئول)

Email: a.mahmoudian@basu.ac.ir

۴- دانشیار رفتار حرکتی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

مقدمه

امروزه واژه توسعه ورزش به صورت گسترده‌ای توسط متخصصین، مدیران ورزشی، سیاست‌گذاران و محققین جهانی مورد استفاده قرار می‌گیرد (باریرا^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). توسعه ورزش به عنوان یکی از مهمترین سیاست‌ها برای کشورها در فرآیند جهانی شدن تلقی شده (اویانگ^۲ و همکاران، ۲۰۲۲) و به سیاست‌ها، فرآیندها و اقداماتی گفته می‌شود که از ترکیب آنها تلاش می‌شود فرصت‌ها و تجارب ورزشی برای همه افراد به وجود آید. در کشورهای مختلف دنیا، مدل‌های مختلفی برای توسعه ورزش بکار گرفته شده است (مرادی و همکاران، ۱۴۰۳). در ایران نیز طرح جامع توسعه ورزش (مصوبه ۱۳۸۲) به صورت هرم سلسله مراتبی از پایین به بالا مبتنی بر افزایش مشارکت افراد از سطح ورزش پرورشی و همگانی تا رسیدن به سطح قهرمانی و سپس حرفه‌ای را مدنظر قرار داده است (راسخ و همکاران، ۱۴۰۳).

توسعه ورزش با مفهوم توسعه ورزش قهرمانی و پرورش ورزشکاران قهرمان گره خورده است (مرادی و همکاران، ۱۴۰۳). ورزش قهرمانی نیز عبارت است از بازی‌ها و ورزش‌های رقابتی و سازمان یافته که برای رسیدن به اهداف و کسب نتیجه و رتبه برتر انجام می‌شوند و افراد ماهر و نخبه در آن شرکت می‌کنند (طالقانی و همکاران، ۱۴۰۳). به عبارت دیگر، ورزش قهرمانی عبارت است از ورزش‌های رقابتی و سازمان یافته‌ای که با توجه به قوانین و مقررات خاص برای ارتقاء رکوردهای ورزشی و کسب رتبه و مدال انجام می‌شود (راسخ و همکاران، ۱۴۰۳). در چند دهه گذشته رقابت بین کشورها برای کسب مدال‌ها در رقابت‌های بین‌المللی شدت بالایی به خود گرفته است. این امر منجر شده تا دولت‌ها و سازمان‌های ورزشی کشورها در سراسر جهان میزان بودجه اختصاصی به ورزش قهرمانی را افزایش دهند (حیدرزاده، ۱۴۰۱). ورزش قهرمانی، به عنوان یکی از نهادهای اساسی گسترش ورزش نزد اقشار مردم و جامعه بین‌المللی بوده و ابزاری برای تحقق هدف‌های راهبردی، تحکیم وحدت ملی و افزایش روحیه نشاط و شادمانی محسوب می‌شود (طالقانی و همکاران، ۱۴۰۳). همچنین، ورزش قهرمانی راه‌حلی دیپلماتیک برای مشکلات بین‌المللی، ابزاری برای همکاری و تعامل بین‌المللی و خودنمایی کشورها و ملاقات‌های بین‌المللی و عامل مهمی برای ترویج فرهنگ سلامت و فعالیت بدنی، افزایش سرمایه اجتماعی، مشارکت اجتماعی، برابری جنسیتی، آشتی و صلح جهانی و در نتیجه ایجاد توانمندی کشورها است (برونینگ^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). ورزش قهرمانی مانند هر نظام دیگری نیازمند تدوین اهداف کلان، راهبردها، برنامه‌های عملیاتی است تا ضمن آگاهی از مسیر حرکت بتواند از هرگونه دوباره‌کاری، بیراهه رفتن و هدر رفتن منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی خود اجتناب ورزد (راسخ و همکاران، ۱۴۰۳).

^۱. Barreira

^۲. Ouyang

^۳. Brucning

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

متولیان اصلی ورزش قهرمانی در کشور فدراسیون‌ها هستند (نوروزی سیدحسینی و فتاحی مسرور، ۱۳۹۷). فدراسیون‌های زیر نظر معاونت ورزش قهرمانی وزارت ورزش و جوانان عمده فعالیت خود را بر حوزه قهرمانی و به‌ویژه حضور موفق در مسابقات قهرمانی قاره‌ای، جهانی، المپیک و بازی‌های آسیایی متمرکز کرده‌اند. فدراسیون بین‌المللی وزنه‌برداری (IWF) که مقر آن در لوزان، سوئیس است، نهاد بین‌المللی حاکم بر ورزش وزنه‌برداری است. این نهاد ورزشی یک سازمان غیرانتفاعی دائمی متشکل از ۱۹۳ فدراسیون ملی وابسته در سراسر جهان، از هر پنج قاره است. فدراسیون بین‌المللی وزنه‌برداری در سال ۱۹۰۵ تأسیس شد و یکی از قدیمی‌ترین فدراسیون‌های بین‌المللی ورزش بوده و توسط کمیته بین‌المللی المپیک (IOC) به‌عنوان تنها نهاد کنترل‌کننده وزنه‌برداری بین‌المللی شناخته می‌شود. در سال ۱۳۲۵ فدراسیون وزنه‌برداری در ایران تأسیس شد اما وزنه‌برداری بانوان از سال ۱۳۹۶ فعالیت خود را آغاز کرد. لذا، با توجه به جدید بودن رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران، ضرورت انجام تحقیقات آکادمیک در این رشته جهت توسعه آن بسیار حائز اهمیت است.

بررسی گسترده ادبیات نشان می‌دهد در زمینه توسعه رشته‌های ورزشی در داخل کشور مطالعات زیادی صورت گرفته‌اند. برای مثال در سطح استانی و منطقه‌ای می‌توان به پژوهش‌هایی مانند، شناسایی موانع توسعه ورزش فوتبال در استان‌های غرب کشور (عیدی‌پور و همکاران، ۱۳۹۴)، شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته دو و میدانی استان مرکزی (شاه‌منصوری و بالانژاد، ۱۳۹۷)، بررسی موانع توسعه هندبال سبزوار (کیخسروی و همکاران، ۱۳۹۶) و بررسی چالش‌ها و فرصت‌های توسعه ورزش سوارکاری استان گلستان (یانپی و دوستی، ۱۳۹۸) اشاره کرد. علاوه بر این، در سطح ملی نیز می‌توان به پژوهش‌های؛ مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب‌نظران در مورد راهکارهای پیشرفت ورزش ژیمناستیک (تندنویس و قاسمی، ۱۳۸۶)، توسعه ورزش تکواندو زنان کشور (تقی‌پور، ۱۳۸۶)، بررسی موانع توسعه شنا (رضوی و همکاران، ۱۳۹۱)، بررسی موانع رشته‌های مدال‌آور دو و میدانی، قایقرانی و شنا (فیروزی و همکاران، ۱۳۹۱)، شناسایی موانع پیش روی والیبال ساحلی (نظری و همکاران، ۱۳۹۲)، بررسی راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودو (علی دوست قهفرخی و همکاران، ۱۳۹۳)، تحلیل عوامل موثر بر پیشرفت والیبال (سیف پناهی و همکاران، ۱۳۹۶)، تحلیل سیستم توسعه بسکتبال (بهمنی و رضائی‌نژاد، ۱۳۹۸)، شناسایی موانع توسعه مدیریتی فوتبال زنان (افتخاری و همکاران، ۱۳۹۷)، شناسایی عوامل اثرگذار بر توسعه فوتبال حرفه‌ای (طیپی ثانی و همکاران، ۱۳۹۹)، شناسایی راهبردها و پیامدهای توسعه هندبال (علیزاده و همکاران، ۱۳۹۹)، شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه بین‌المللی تنیس روی میز (احدی و همکاران، ۱۴۰۰)، طراحی مدل توسعه ورزش دفاع شخصی (مدبری و همکاران، ۱۴۰۰)، شناسایی عوامل مؤثر در توسعه تکواندو (ایمان‌زاده و

همکاران، ۱۴۰۰)، شناسایی موانع توسعه بسکتبال (حیدرزاده، ۱۴۰۱) و در نهایت، شناسایی موانع توسعه رشته تیراندازی (مرادی و همکاران، ۱۴۰۳) اشاره کرد.

مرور ادبیات در خارج از کشور نیز نشان می‌دهد موانع مختلفی برای توسعه رشته مختلفی شناسایی شده‌اند. به‌عنوان مثال، کارتوکولیس^۱ و همکاران (۲۰۱۳) نیز کمبود برنامه‌ریزی استراتژیک را مهم‌ترین مانع توسعه رشته فوتبال در کشور قبرس برشمردند. همچنین، سوگیاما^۲ و همکاران (۲۰۱۷) ضعف مدیریتی و برنامه آموزشی را اصلی‌ترین موانع توسعه فوتبال در کشور ژاپن بیان نمود. میکونن^۳ (۲۰۱۷) نیز جذب حامی مالی را مهم‌ترین چالش توسعه فوتبال زنان در کشور فنلاند گزارش کرد. والتی و همکاران^۴ (۲۰۱۹)، در پژوهش خود با عنوان سیاست‌های ورزشی نخبگان و موفقیت ورزشی بین‌المللی، تجزیه و تحلیل داده‌های پانلی از عملکرد ورزش بانوان اروپا بیان کردند ارائه مربیگری بسیار تخصصی در موفقیت بین‌المللی در ورزش بانوان تأثیر معنادار و مثبتی دارد، درحالی‌که نمایندگان ما برای حمایت مالی، منابع انسانی و فعالیت مرحله بنیادی هیچ قدرت توضیحی قابل توجهی برای موفقیت تیم‌های ملی بانوان ندارند.

حضور بانوان به‌عنوان بخش مهمی از سرمایه انسانی هر جامعه در عرصه ورزش قهرمانی، نه تنها می‌تواند به توسعه کشورها کمک کند، بلکه تلاش کشورها برای توسعه را نیز نشان می‌دهد. بررسی میزان رشد ورزش بانوان در عرصه‌های داخلی و خارجی نیز این واقعیت را آشکار می‌کند که در مقایسه با ورزش مردان یا زنان سایر کشورها، این حوزه رشد خوبی نداشته است (راسخ و همکاران، ۱۴۰۳). از آنجایی که ورزش بانوان پس از انقلاب اسلامی به دلایل مختلف دچار کم‌کاری شده و کیفیت ورزش بانوان با آقایان دارای اختلاف معناداری بوده، ضروری است مسئولین ورزش بانوان در وزارت ورزش و جوانان و همچنین فدراسیون‌های مختلف با بهره‌گیری از تجارب ورزش بخش آقایان و با حفظ تمام ارزش‌های اسلامی و ایرانی نسبت به ارتقاء سطح کیفی ورزش بانوان اقدام نمایند (عبدالملکی، ۱۴۰۲). وزنه‌برداری بانوان جزء رشته‌های جذاب دنیای ورزش بوده که در چند سال اخیر در ایران توجه را به‌خود جلب کرده است. هر چند وزنه‌برداری مردان در ایران از دیرباز شناخته شده و در سطح بین‌المللی جایگاه ویژه‌ای داشته است اما وزنه‌برداری در بخش بانوان از سال ۱۳۹۶ فعالیت خود را آغاز کرد. در جدیدترین مسابقات وزنه‌برداری بانوان (در سال ۱۴۰۲)، تیم ملی وزنه‌برداری بانوان ایران با کسب ۳ طلا، ۴ نقره و ۴ برنز با ۴۸۸ امتیاز تیمی، بعد از هند و ازبکستان روی سکوی سوم آسیا ایستاد. همچنین تیم ملی وزنه‌برداری دختران جوان ایران، در جریان این مسابقات با کسب ۲ طلا، ۴ نقره و ۳ برنز با ۵۳۱ امتیاز تیمی، بعد از ازبکستان، هند و ویتنام در

۱. Kartakoullis

۲. Sugiyama

۳. Mikkonen

۴. Valenti

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

مکان چهارم آسیا قرار گرفت. لذا، اهمیت تحقیقات آکادمیک جهت تهیه نقش راه بهتر برای برنامه‌ریزی و فعالیت سازمان‌های مربوطه اهمیت دو چندانی دارد.

با توجه به مطالب عنوان شده و نتایج پژوهش‌های انجام گرفته در بعد توسعه ورزش قهرمانی، یکی از دلایل عدم پیشرفت در رشته ورزشی وزنه‌برداری بانوان در بعد ورزش قهرمانی، عدم بررسی و مطالعه دقیق ضعف‌ها و قوت‌های موجود در این رشته توسط دانشگاهیان و مسئولان مربوطه است. مرور ادبیات نشان می‌دهد راهکارهای ترویج و توسعه این رشته ورزشی در جامعه علمی و آکادمیک دانشگاهی در داخل کشور مورد غفلت واقع شده و هنوز پژوهشی در مورد موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در تحقیقات داخلی، آنچنان که باید و شاید، شاهد مطالعات و تحقیقات جامعی که دربرگیرنده زوایای پنهان و اصلی موانع پیشرفت این رشته ورزشی باشد، مشاهده نمی‌شود. همچنین، از دیگر لزوم پرداختن به وزنه‌برداری بانوان می‌توان به مسائل فرهنگی و جامعه‌شناختی جامعه ایرانی نسبت به رشته وزنه‌برداری و فعالیت حرفه‌ای بانوان در این رشته اشاره داشت. چراکه نگرش عموم جامعه مبتنی بر مردانه بودن این رشته و نگرش و ذهنیت منفی نسبت به این وزنه‌برداری بانوان است. علاوه براین، از دیگر دلایل توجه آکادمیک به رشته وزنه‌برداری بانوان، جدید بودن آن در داخل کشور و شروع فعالیت حرفه‌ای بانوان در دهه اخیر می‌توان اشاره کرد. همچنین، با توجه به رویدادهای آسیایی و جهانی پیش روی وزنه‌برداری بانوان در چند آینده از جمله قهرمانی آسیا در رده‌های سنی در قطر در سال ۲۰۲۴، قهرمانی جهان در رده‌های سنی در کشور پرو در سال ۲۰۲۵ و آرژانتین در سال ۲۰۲۶، قهرمانی جهان در رده‌های سنی در کشور بحرین در سال ۲۰۲۵ و مصر در سال ۲۰۲۶، قهرمانی جهان در سال ۲۰۲۶ در کشور چین، قهرمانی جهان در سال ۲۰۲۷ در کشور ارمنستان، قهرمانی جهان در سال ۲۰۲۴ در کشور بحرین، قهرمانی جهان در سال ۲۰۲۵ در کشور نورژ، بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی در عربستان در سال ۲۰۲۵، بازی‌های آسیایی ناگویا در سال ۲۰۲۵، المپیک تابستانی جوانان در کشور سنگال در سال ۲۰۲۵ و المپیک تابستانی آمریکا در سال ۲۰۲۸ و غیره از دیگر دلایل توجه آکادمیک به توسعه این رشته و رفع موانع آن جهت موفقیت در این رویدادها است. در نهایت، حضور موفقیت‌آمیز بانوان در مسابقات جهانی و آسیایی و کسب چندین مقام و مدال رنگارنگ علمی‌رغم جدید بودن آن در چند سال اخیر و کمک به شناسایی و رفع محدودیت‌ها برای توسعه همه جانبه و کسب موفقیت‌های بیشتر در سطح بین‌المللی و المپیک در کمترین زمان ممکن، ضرورت توجه دانشگاهیان و پژوهش در این رشته را توجیه خواهد کرد. بنابراین، باتوجه به حساسیت و اهمیت ورزش قهرمانی در فدراسیون‌های ورزشی، برنامه‌ریزی برای این بعد بسیار حائز اهمیت بوده و فدراسیون وزنه‌برداری نیز باید نظارت دقیقی بر اجرای برنامه‌های تدوین شده وزنه‌برداری بانوان داشته باشد، زیرا تا وضعیت موجود بررسی نشود، امکان حرکت به سوی وضعیت مطلوب ممکن نخواهد بود. لذا، محقق در پژوهش حاضر به دنبال این

است تا لیستی جامع از موانع توسعه وزنه‌برداری بانوان در ایران را ارائه دهد. نتایج پژوهش حاضر می‌تواند در دو بخش نظری و عملی کاربردهای حائز اهمیتی برای جامعه ورزش کشور داشته باشد. در بخش نظری پژوهش حاضر بینش جدیدی در زمینه رشته وزنه‌برداری بانوان فراهم می‌کند. همچنین، به توسعه دانش و بدنه علمی این زمینه کمک کرده و مبانی نظری و ادبیات این حوزه را تقویت می‌کند. در بخش عملی نیز نتایج پژوهش با ارائه درک و دیدگاه جامعی از موانع و چالش‌های پیش‌روی رشته وزنه‌برداری بانوان، مدیران و مسئولان مربوطه می‌تواند در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای نیل به اهداف سازمان خود، مورد استفاده قرار دهند.

روش‌شناسی

با توجه به اینکه پژوهش جامعی در زمینه موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران یافت نگردید، روش تحقیق کیفی برای این مطالعه مناسب تشخیص داده شد. در نتیجه، پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و بر مبنای جستجوی داده‌ها، دارای ماهیت آمیخته و از نوع طرح متوالی اکتشافی (کیفی- کمی) است. مشارکت‌کنندگان بخش کیفی در این پژوهش را بازیگران خبره این رشته از جمله مسئولین فدراسیون، مسئولین هیأت‌های استانی، مربیان، داوران و ورزشکاران زن وزنه‌بردار بودند که به‌صورت هدفمند انتخاب شده و مصاحبه‌ها نیمه ساختاریافته تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. این امر با مشارکت ۱۴ نفر محقق شد. با توجه به فاصله مکانی زیاد با مشارکت‌کنندگان، مصاحبه‌ها به‌صورت تماس تصویری آنلاین و از طریق واتساپ صورت گرفت. به‌جهت غلبه بر محدودیت واتساپ در ذخیره تماس تصویری مصاحبه‌ها، صدای مشارکت‌کنندگان ضبط گردید تا در ادامه روند تحلیل مصاحبه‌ها در دسترس محققان باشد. این رویکرد مصاحبه با بروجردی و همکاران (۲۰۲۴) و پژوهش محمودیان و همکاران (۱۴۰۲) همراستا است. هر مصاحبه حدود یک ساعت به‌طول انجامید (۵۰ تا ۷۰ دقیقه). قبل از انجام هر مصاحبه، مصاحبه‌های قبلی تحلیل شده و مبنای مصاحبه جدید قرار می‌گرفتند. مصاحبه‌های طولانی، به مصاحبه‌کننده اجازه می‌دهد تا جهان را از نقطه نظر شخص دیگری تجربه کند (مک کراکن، ۱۹۸۸).

در بخش کیفی از رویکرد تحلیل مضمون و از نرم‌افزار atlas it برای تحلیل مصاحبه‌ها و داده‌های جمع‌آوری شده استفاده شد. از میان انواع روش‌های تحقیق کیفی، روش تحلیل مضمون برای دستیابی به اهداف پژوهش، مناسب تشخیص داده شد. در این پژوهش برای شناخت مضامین از رویکرد استقرایی بهره گرفته شده و از فرایند تحلیل شش مرحله‌ای که توسط براون و کلارک^۲ (۲۰۰۶) ارائه شده، استفاده گردید. ابتدا داده‌ها با استفاده از دستورالعمل راسمن و رالیس^۳ (۲۰۱۲) به‌صورت دستی کدگذاری شده و سپس کدها

^۱. McCracken

^۲. Braun & Clarke

^۳. Rossman & Rallis

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

برای اهداف سازمانی، در نرم‌افزار تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی *atlas it* ثبت شدند. برای اطمینان از اعتمادپذیری و انتقال‌پذیری (روایی)، ابتدا شرایطی را فراهم شد که پژوهش مشارکتی باشد، یعنی به‌طور همزمان از برخی مشارکت‌کنندگان در تحلیل و تفسیر داده‌ها کمک گرفته شد. سپس برای تطبیق توسط اعضا، دو نفر از افراد خبره مرحله نخست، فرآیند تحلیل و مقوله‌های به‌دست آمده را بازبینی کردند. در ادامه برای اتکاپذیری (پایایی) پژوهش، ۳ اقدام اساسی صورت گرفت. اول، کدگذاری مجدد توسط محقق، پس از یک هفته از کدگذاری هر مصاحبه، محقق مجدداً جهت کدگذاری داده‌ها اقدام نمود. پایایی باز آزمون این تحقیق برابر ۸۹ درصد به‌دست آمد. با توجه به اینکه میزان پایایی بیشتر از ۶۰٪ بوده (استملر^۱، ۲۰۰۴)، بنابراین قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است (جدول ۱). دوم، برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار *atlas it* استفاده شد. کرسول^۲ (۲۰۱۴) یکی از راه‌های رسیدن به پایایی در پژوهش کیفی را استفاده از نرم‌افزارهای تحلیل داده‌های کیفی می‌داند. در نهایت برای کسب اطمینان بیشتر برای تعیین پایایی، از فرمول اسکات^۳ استفاده گردید. بدین منظور ۱۰ درصد از مصاحبه‌ها به‌همراه تعاریف عملیاتی، برای کدگذاری به پژوهشگر دیگر داده شد. کدگذاری مقوله‌ها و زیر مقوله‌ها و نیز شاخص‌ها، برابر دستورالعمل صورت گرفت (کرسول^۳، ۲۰۱۴). درصد توافق میان دو کدگذار از طریق ضریب پایایی کاپا محاسبه گردید. از آنجایی که میزان ضریب پایایی کاپا ۷۹ درصد به‌دست آمد، این عدد نشان‌دهنده اتکاپذیری بسیار بالای پژوهش است. زیرا، در صورتی که ضریب توافق بین آنان بیش از ۷۰ درصد باشد، می‌توان ابراز کرد بین کدگذاران توافق وجود دارد (خواستار، ۱۳۸۸).

$$100 \times (\text{تعداد کل کدها}) / (\text{تعداد توافقات} * 2) = \text{درصد پایایی بازآزمون}$$

جدول ۱. محاسبه پایایی بازآزمون مصاحبه‌ها

ردیف	کد مصاحبه شونده	تعداد کل کدها	تعداد کدهای موافق	تعداد کدهای ناموفق	پایایی بازآزمون
۱	مصاحبه ۳	۴۰	۱۷	۵	۰/۸۵
۲	مصاحبه ۷	۳۴	۱۶	۳	۰/۹۴
۳	مصاحبه ۱۳	۴۵	۲۰	۵	۰/۸۸
	مجموع	۱۱۹	۵۳	۱۳	۰/۸۹

^۱. Stemler

^۲. Creswell

^۳. Scott

همچنین در بخش کمی از ۱۴ مشارکت‌کننده بخش کیفی، ۸ نفر برای پاسخگویی به پرسشنامه و وزن‌دهی متغیرهای بخش کمی و تأثیر و تأثرات سازه‌های مرتبط از روش و نرم‌افزار تحلیل روابط علی-معلولی (DEMATEL) که یک روش تصمیم‌گیری چند شاخصه است، همکاری کردند. براساس سی^۱ و همکاران (۲۰۱۸) که معتقد هستند تعداد ۵ الی ۱۵ نفر نمونه برای روش دیمتل مناسب هستند، تعداد ۸ نفر مشارکت‌کننده در بخش کمی مورد مطلوب است. تکنیک دیمتل به ساختاردهی سیستماتیک عوامل پیچیده با استفاده از تئوری گراف‌ها، اثرگذاری و اثرپذیری متقابل عناصر در قالب گروه‌های علت و معلولی می‌پردازد و شدت اثر و چیدمان ارتباطی آنها را به‌صورت امتیاز عددی و در قالب تحلیل میکمک^۲ معین می‌کند. به این ترتیب تصمیم‌گیرنده را در شرایط مناسبتری برای درک روابط قرار می‌دهد. ابزار بخش کمی پرسشنامه محقق ساخته (از مضمون‌های به‌دست آمده در بخش کیفی) بوده و در میان مشارکت‌کنندگان بخش کمی توزیع شده و از آنان خواسته شد تا میزان تأثیر هر عامل بر عامل دیگر را به‌صورت زوجی و با طیف ۵ گزینه‌ای؛ بدون تأثیر عدد (۰)، تأثیر خیلی کم عدد (۱)، تأثیر کم عدد (۲)، تأثیر زیاد عدد (۳) و تأثیر خیلی زیاد عدد (۴) مقایسه کنند. در واقع به‌دلیل اینکه مؤلفه‌های مورد بررسی، وابستگی درونی و تأثیرگذاری متقابل بر یکدیگر دارند، تکنیک دیمتل می‌تواند از بهترین ابزارها برای سنجش این روابط باشد. این تکنیک که یکی از انواع روش‌های تصمیم‌گیری براساس مقایسه‌های زوجی است، با بهره‌مندی از قضاوت خبرگان در استخراج مؤلفه‌های یک سیستم و ساختاردهی نظام‌مند به آنها با به‌کارگیری اصول نظریه گراف‌ها، ساختاری سلسله‌مراتبی از مؤلفه‌های موجود در سیستم همراه با روابط تأثیر و تأثر متقابل ارائه می‌دهد، به‌گونه‌ای که شدت اثر روابط مذکور را به‌صورت امتیاز عددی معین می‌کند (فونتلا و گابوس^۳، ۱۹۷۴). تکنیک دیمتل روشی جامع برای ساخت و تجزیه و تحلیل مدل ساختاری، شامل روابط علت و معلولی بین مؤلفه‌های پیچیده است (جنگ و زنگ^۴، ۲۰۱۲). یکی از امتیازات دیمتل نسبت به سایر روش‌های تصمیم‌گیری بر پایه مقایسه‌های زوجی، پذیرش بازخورد روابط است؛ یعنی در ساختار سلسله‌مراتبی حاصل، هر عنصر می‌تواند بر سایر عناصر هم‌سطح، سطح بالاتر یا سطح پایین‌تر از خود تأثیر بگذارد و متقابلاً از تک‌تک آنها تأثیر بپذیرد. به بیان دیگر عناصر موجود در سیستم می‌توانند مستقل از یکدیگر نباشند. اهمیت و وزن هر مؤلفه در سیستم نیز در نهایت نه‌تنها توسط مؤلفه‌های بالادست یا منحصراً مؤلفه‌های پایین دست، بلکه توسط تمامی مؤلفه‌های موجود در سیستم تعیین می‌شود (آقابرهمی و همکاران، ۱۳۸۷).

۱. Si

۲. MICMAC

۳. Fontela & Gabus

۴. Jeng & Tzeng

یافته‌ها

تعداد ۱۴ مصاحبه با خبرگان رشته وزنه‌برداری بانوان انجام گرفت. جدول ۲، لیست مشارکت‌کنندگان بخش کیفی و برخی از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آنان را نشان می‌دهد. همانطور که پیداست از میان ۳۱ استان کشور، مشارکت‌کنندگان از ۱۰ استان براساس فعالیت حرفه‌ای در رشته وزنه‌برداری بانوان انتخاب شدند، تا از مشارکت‌کنندگان از تجربه زیسته مناسب برخوردار بوده و مطلوب‌ترین داده‌ها جمع‌آوری شوند.

جدول ۲. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان بخش کیفی

مشارکت‌کننده	سمت	جنسیت	سن	استان	تحصیلات
P۱	دبیر فدراسیون	مرد	۵۱	تهران	دکتری
P۲	رئیس هیأت	مرد	۳۹	کردستان	ارشد
P۳	پیشکسوت	مرد	۴۴	اصفهان	کارشناسی
P۴	رئیس هیأت	مرد	۴۸	مازندران	کارشناسی
P۵	مربی تیم ملی	زن	۳۵	کردستان	دکتری
P۶	مربی تیم ملی	زن	۲۹	قزوین	کارشناسی
P۷	ورزشکار	زن	۲۲	کرمان	کارشناسی
P۸	داور	زن	۳۲	کرمانشاه	ارشد
P۹	مربی استان	زن	۳۳	همدان	دکتری
P۱۰	ورزشکار	زن	۲۴	لرستان	کارشناسی
P۱۱	دبیر هیأت	مرد	۵۰	کردستان	ارشد
P۱۲	ورزشکار	زن	۲۵	کرمانشاه	کارشناسی
P۱۳	داور	زن	۳۱	فارس	کارشناسی
P۱۴	پیشکسوت	مرد	۴۲	تهران	ارشد

همچنین، جدول شماره ۳ ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان بخش کمی پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۳. وضعیت جمعیت‌شناختی نمونه بخش کمی

مشارکت‌کننده	سمت	جنسیت	سن	استان	تحصیلات
P۱	دبیر فدراسیون	مرد	۵۱	تهران	دکتری
P۲	رئیس هیأت	مرد	۳۹	کردستان	ارشد
P۳	کارشناس	مرد	۴۴	اصفهان	کارشناسی
P۴	رئیس هیأت	مرد	۴۸	مازندران	کارشناسی
P۵	مری تیم ملی	زن	۳۵	کردستان	دکتری
P۶	مری تیم ملی	زن	۲۹	قزوین	کارشناسی
P۷	ورزشکار	زن	۲۲	کرمان	کارشناسی
P۸	داور	زن	۳۲	کرمانشاه	ارشد

از آنجایی که فرایند پژوهش کیفی ماهیتی غیرخطی دارد، فرآیند کدگذاری بارها و بارها تکرار شد تا کدهای استخراجی به صورت مفاهیم، مضمون فرعی و مضمون اصلی (محمودیان و همکاران، ۱۴۰۱) به شرح جدول ۴ به دست آمدند. نتایج به دست آمده از بخش کیفی نشان داد موانع شناسایی شده شامل ۵۷ مفهوم اولیه که در ۱۹ مضمون فرعی دسته‌بندی شده و در نهایت هفت مضمون اصلی را تشکیل می‌دهند.

جدول ۴. کدگذاری موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

مضمین اصلی	مضمین فرعی	مفاهیم
ضعف مدیریت	۱. ضعف	عدم کارآمدی فدراسیون در توسعه وزنه‌برداری بانوان به دلیل نگاه سطحی به آن
	۲. مدیریت در	عدم در اولویت قرار دادن رشته وزنه‌برداری بانوان در سطح کلان ورزش کشور
	۳. سطح ملی	استفاده از روش‌های تقلیدی و سنتی در مدیریت وزنه‌برداری
توسعه مدیریت	۴. ضعف	ضعف مدیریت در سطوح هیأت‌ها
	۵. مدیریت در	کمبود مربی با تجربه در برخی از استان‌ها
	۶. سطح استان	غیرفعال بودن و عدم کارایی هیأت‌های برخی از استان‌های کشور
ضعف منابع و حمایتی	۷. ضعف	مشکلات مالی زنان وزنه‌بردار برای تأمین و فعالیت
	۸. منابع مالی	عدم برخورداری تیم‌های ورزشی وزنه‌برداری بانوان از اسپانسر و حمایت مالی بخش خصوصی
	۹. و حمایتی	محدودیت حمایت مالی به دلیل وابستگی فدراسیون و هیأت‌های وزنه‌برداری به بودجه دولتی
توسعه امکانات و تجهیزات	۱۰. ضعف	هزینه بالای فعالیت حرفه‌ای در رشته وزنه‌برداری برای بانوان
	۱۱. امکانات و	کمبود امکانات سخت‌افزاری مخصوص وزنه‌برداری بانوان در سطح شهرها و شهرستان‌ها
	۱۲. تجهیزات	کمبود سالن‌های وزنه‌برداری مجهز در سطح کشور
		۱۳. عدم توزیع مناسب امکانات وزنه‌برداری در میان استان‌ها و شهرستان‌ها

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

کمبود	۱۴.	ضعف استعدادیابی و عدم وجود برنامه‌های بلندمدت برای پرورش بانوان مستعد وزنه‌بردار
استعدادها و ورزشکاران	۱۵.	بی‌توجهی به استعدادها و موجود وزنه‌برداری بانوان در مناطق محروم
	۱۶.	ضعف مالی خانواده‌های بانوان مستعد وزنه‌بردار
کمبود	۱۷.	نبود پشتوانه سازمانی و امنیت شغلی مربیان و داوران وزنه‌برداری بانوان
مربیان و داوران	۱۸.	عدم بهره‌گیری از مربیان با دانش خارجی برای در وزنه‌برداری بانوان
	۱۹.	ضعف آموزش و توانمندسازی مربیان و داوران وزنه‌بردار زن
موانع مشارکت و فراگیران	۲۰.	ضعف پایگاه طرفداری برای تیم‌های وزنه‌برداری بانوان در مسابقات سطح کشور
	۲۱.	ضعف جذب هواداران و مخاطب مجازی مناسب برای رشته وزنه‌برداری در فضای مجازی
	۲۲.	گرایش پایین جوانان به‌ویژه دختران به رشته وزنه‌برداری در کشور
کمبود متخصصان و فعالان ورزش	۲۳.	عدم استفاده از متخصصان و پیشکسوتان رشته وزنه‌برداری در امور مدیریتی و اجرایی
	۲۴.	ضعف توانایی در تربیت افراد متخصص رشته وزنه‌برداری بانوان
	۲۵.	عدم گرایش به رشته وزنه‌برداری در متخصصان و نوآوران ورزشی کشور
کمبود مدیران و کارشناسان	۲۶.	عدم گزینش مدیران بر اساس نظام شایسته‌سالاری در رشته وزنه‌برداری
	۲۷.	ناهمسویی عملکرد کوتاه و بلندمدت مدیران وزنه‌برداری بانوان در سطح کشور
	۲۸.	عدم استفاده از مسئولین مدیریتی مرتبط با رشته
ضعف دانش و فناوری	۲۹.	ضعف علمی و فنی وزنه‌برداری زنان و عدم بهره‌گیری از متخصصان
	۳۰.	عدم بکارگیری دانش بین‌المللی و روز جهان در رشته وزنه‌برداری در کشور
	۳۱.	کمبود دانش بومی و تحقیقات در زمینه وزنه‌برداری در کشور
ضعف آموزش و پشتیبان	۳۲.	عدم بهره‌گیری از روش‌های آموزشی وزنه‌برداری روز دنیا
	۳۳.	ضعف برنامه‌های آموزشی مدون برای مربیان
	۳۴.	عدم رعایت یادگیری اصول پایه در آموزش‌های مربیان
ضعف بازاربازی و ارتباطات	۳۵.	ضعف مدیریت بازاربازی باشگاه‌ها و عدم ارتباط موثر با حامیان مالی
	۳۶.	عدم امکان نمایش وزنه‌برداری بانوان در فضاهای عمومی و اجتماعی
	۳۷.	عدم ایجاد تصویری مثبت از رشته وزنه‌برداری بانوان در میان احاد جامعه
ضعف وزنه‌برداری پایه و آماتوری	۳۸.	عدم وجود مراکز فعال در استعدادیابی وزنه‌برداری به‌ویژه برای بانوان
	۳۹.	عدم تأسیس لیگ در رده سنی‌های مختلف در سطح ملی و استان‌ها
	۴۰.	عدم وجود پایگاه‌های پرورش بانوان مستعد وزنه‌برداری در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها
موانع حوزه‌ها		ضعف
ی	۴۱.	عدم توجه به همگانی‌سازی ورزش وزنه‌برداری و تمرکز بر ورزش قهرمانی در استان‌ها
توسعه قهرمانی و حرفه‌ای	۴۲.	محدود بودن تعداد باشگاه‌های حرفه‌ای وزنه‌برداری در سطح کشور
	۴۳.	محدودیت‌های حضور زنان وزنه‌بردار در مسابقات بین‌المللی حرفه‌ای
ضعف حمایت ورزش زنان	۴۴.	عدم جذب و حمایت هواداران ورزشی زن برای وزنه‌برداری بانوان
	۴۵.	فقدان بستر مناسب در فدراسیون، هیأت‌ها و باشگاه برای جذب حمایت از وزنه‌برداری بانوان
	۴۶.	عدم حمایت لازم از طرف شخصیت‌های ورزشی زن برای وزنه‌برداری بانوان

ضعف	ضعف حمایت	۴۷	عدم تمایل باشگاه‌های وزنه‌برداری مردان به تیم‌داری در لیگ وزنه‌برداری زنان
حمایت	وزنه‌برداری	۴۸	عدم حمایت مناسب مربیان و داوران وزنه‌برداری مردان از وزنه‌برداری زنان
توسعه	مردان	۴۹	ضعف حمایت ورزشکاران مرد وزنه‌بردار از بخش بانوان این رشته
چالش‌های	محیط اجتماعی	۵۰	نگرانی دختران از نگرش منفی جامعه نسبت به این رشته
محیط	اجتماعی	۵۱	عدم پوشش رسانه‌ای مسابقات بانوان وزنه‌بردار کشورهای خارجی
اجتماعی	اجتماعی	۵۲	عدم فرهنگ‌سازی اجتماعی رشته وزنه‌برداری بانوان در جامعه
موانع	چالش‌های	۵۳	نبود توجه مطلوب سالن‌های ورزشی و مربیان به توسعه وزنه‌برداری در سطح کلان
محیط	محیط ورزشی	۵۴	چالش‌های ورزشی این رشته برای زنان و اختلاف مربوط به تناسب این رشته با فیزیولوژیک
توسعه	چالش‌های	۵۵	عدم حمایت‌های فدراسیون بین‌المللی وزنه‌برداری از بانوان وزنه‌بردار در کشورهایمانند ایران
چالش‌های	محیط بین‌المللی	۵۶	عدم رشد تجاری و رسانه‌ای وزنه‌برداری زنان در سطح بین‌المللی
بین‌المللی	بین‌المللی	۵۷	ضعف‌های برنامه‌ای برای توسعه وزنه‌برداری زنان در کشورهای کمتر توسعه یافته

در بخش کمی، بعد از شناسایی مضامین اصلی و فرعی، گام اول روش دیمتل که همان مشخص نمودن عوامل تشکیل‌دهنده مورد بررسی است، انجام گرفت. در گام دوم، ماتریس ارتباط مستقیم مضامین براساس میانگین نظرات خبرگان تشکیل گردید. سپس، در گام سوم، جهت نرمال کردن داده‌ها، تمامی درایه‌های ماتریس در معکوس حاصل جمع بزرگترین مقدار ستونی ضرب شد. همچنین، در گام چهارم، محاسبه ماتریس ارتباط کامل به صورت مجموع دنباله نامحدود از آثار مستقیم و غیرمستقیم عناصر بر یکدیگر به صورت یک تصاعد هندسی، بر اساس قوانین موجود از گراف‌ها محاسبه گردید. در نهایت، جهت تعیین نقشه روابط شبکه باید ارزش آستانه محاسبه شود. با این روش می‌توان از روابط جزئی صرف نظر کرده و شبکه روابط قابل اعتنا را ترسیم کرد. تنها روابطی که مقادیر آنها در ماتریس روابط کل از مقدار آستانه بزرگتر باشد در دیاگرام نمایش داده خواهند شد. بعد از اینکه شدت آستانه تعیین شد، تمامی مقادیر ماتریس روابط کل که کوچکتر از آستانه باشد، صفر شده یعنی آن رابطه علی در نظر گرفته نمی‌شود. لذا با این تفاسیر در این پژوهش بنا به نظر محقق به دلیل حذف تعدادی از روابط کم اهمیت شدت آستانه برابر با $0/181$ است و تمامی مقادیر کمتر از این مقدار بی اهمیت بوده و در دیاگرام نمایش داده نخواهند شد؛ بنابراین الگوی روابط معنادار به صورت زیر است.

جدول ۴. خروجی نهایی بر اساس دیتا بار برای موانع اصلی توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان

D-R	D+R	D	R	مضامین اصلی
۰/۹۳۴	۳/۳۶۳	۲/۱۴۹	۱/۲۱۵	ضعف منابع توسعه
۰/۵۲۰	۲/۹۴۳	۱/۷۳۱	۱/۲۱۱	ضعف مدیریت توسعه
۰/۶۸۸	۲/۷۱۷	۱/۷۰۳	۱/۰۱۴	موانع مشارکت توسعه

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

۰/۱۸۵	۲/۵۹۱	۱/۳۸۸	۱/۲۰۳	موانع حوزه‌های توسعه
-۰/۳۹۳	۲/۴۴۶	۱/۰۲۷	۱/۴۱۹	چالش‌های محیط توسعه
-۰/۹۴۳	۲/۰۶۳	۱/۵۶۰	۱/۵۰۳	ضعف حمایت توسعه
-۰/۹۹۲	۱/۶۰۵	۱/۳۰۶	۱/۲۹۹	ضعف فرآیندهای پشتیبان توسعه

باتوجه به جدول فوق هر عامل از چهار جنبه بررسی می‌شود: بردار افقی ($D + R$) میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری عامل مورد نظر در سیستم را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر هرچه مقدار $D + R$ عاملی بیشتر باشد، آن عامل تعامل بیشتری با سایر عوامل سیستم دارد. در این تحقیق موانع منابع توسعه از بیشترین تأثیرگذاری برخوردار است و موانع مدیریت توسعه و مشارکت توسعه در درجات بعدی تأثیرگذاری قرار دارند. بردار عمودی ($D - R$) قدرت تأثیرگذاری هر عامل را نشان می‌دهد. به طور کلی اگر $D - R$ مثبت باشد، متغیر یک متغیر علی محسوب می‌شود و اگر منفی باشد، معلول محسوب می‌شود. در این تحقیق موانع و ضعف منابع، مدیریت و مشارکت علی بوده و موانع و ضعف محیط، حوزه‌های توسعه، حمایت و فرایندهای پشتیبان معلول به حساب می‌آیند. در نهایت، شکل زیر نیز الگوی روابط معنی‌دار را نشان می‌دهد. این الگو در قالب یک نمودار هست که در آن محور طولی مقادیر $D + R$ و محور عرضی بر اساس $D - R$ است. موقعیت و روابط هر عامل با نقطه‌ای به مختصات ($D + R, D - R$) در دستگاه معین می‌شود.

شکل ۱. نمودار الگوی روابط موانع توسعه وزنه برداری زنان

برای محاسبه ماتریس روابط داخلی باید ارزش آستانه محاسبه شود. با این روش می‌توان از روابط جزئی صرف‌نظر کرده و شبکه روابط قابل اعتنا یا همان نقشه شبکه روابط (NRM) را ترسیم کرد. تنها روابطی که مقادیر آنها در ماتریس T از مقدار آستانه بزرگتر باشد در NRM نمایش داده خواهد شد. برای محاسبه مقدار آستانه روابط کافی است تا میانگین مقادیر ماتریس T محاسبه شود. بعد از آنکه شدت آستانه تعیین گردید، تمامی مقادیر ماتریس T که کوچکتر از آستانه باشد صفر شده یعنی آن رابطه علی در نظر گرفته نمی‌شود. مقدار آستانه در این تحقیق برابر ۰/۱۸۱ است. تمامی مقادیر ماتریس T که کوچکتر از ۰/۱۸۱ باشد صفر شده یعنی آن رابطه علی در نظر گرفته

نمی‌شود. در نهایت، جدول ۵ تحلیل سلسله مراتبی مرتبط با مضامین اصلی و فرعی موانع توسعه وزنه برداری بانوان در ایران را نشان می‌دهد. جهت اولویت‌بندی موانع شناسایی شده، محاسبه مجموع سطرها و ستون‌های ماتریس T ضروری است. مجموع سطرها (D) و ستون‌ها (R) با توجه به فرمول‌های زیر محاسبه می‌شود.

$$D = \sum_{j=1}^n T_{ij}$$

$$R = \sum_{i=1}^n T_{ij}$$

سپس با توجه به D و R ، مقادیر $D+R$ و $D-R$ محاسبه شده که به ترتیب نشان‌دهنده میزان تعامل

و قدرت تأثیرگذاری عوامل هستند.

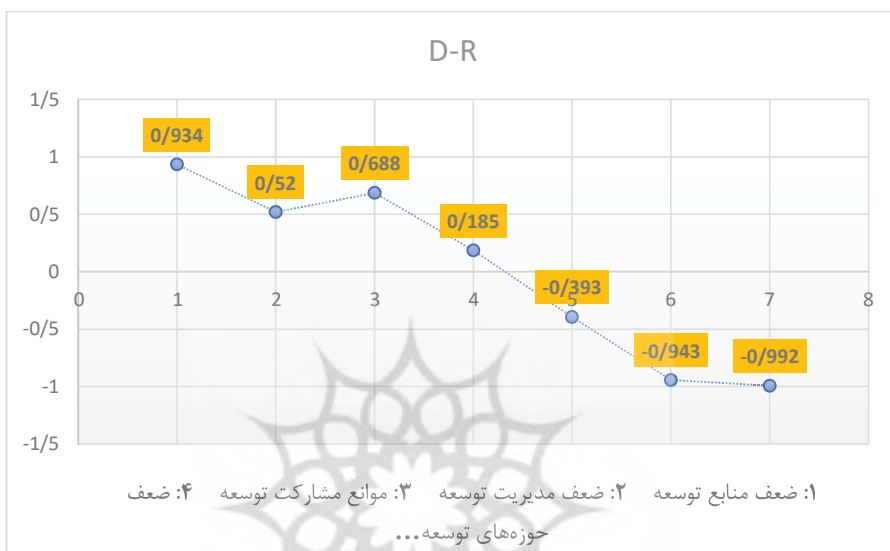
جدول ۵. تحلیل روابط و تحلیل سلسله مراتبی مضامین اصلی و فرعی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

مضمون اصلی	تحلیل روابط	وزن	مضمون فرعی	وزن	اولویت
ضعف مدیریت توسعه	عنصر تأثیرگذار	۰/۵۲	ضعف مدیریت سطح ملی	۰/۸۵	۱
			ضعف مدیریت سطح استانی	۰/۱۵	۲
ضعف منابع توسعه	عنصر تأثیرگذار	۰/۹۳	ضعف منابع مالی و حمایتی	۰/۸۰	۱
			ضعف امکانات و تجهیزات	۰/۲۰	۲
موانع مشارکت توسعه	عنصر تأثیرگذار		کمبود استعدادها و ورزشکاران	۰/۱۵	۳
			کمبود مربیان و داوران	۰/۴۴	۱
		۰/۶۸	کمبود علاقمندان و فراگیران	۰/۲۴	۲
			کمبود متخصصان و فعالان ورزش	۰/۱۱	۴
			کمبود مدیران و کارشناسان	۰/۰۶	۵
ضعف حوزه‌های توسعه	عنصر تأثیرگذار	۰/۱۸	ضعف وزنه‌برداری پایه و آماتوری	۰/۷۶	۱
			ضعف وزنه‌برداری قهرمانی و حرفه‌ای	۰/۲۴	۲
ضعف فرآیندهای پشتیبان توسعه	عنصر تأثیرپذیر	-۰/۹۹	ضعف آموزش و توانمندسازی	۰/۶۷	۱
			ضعف بازاریابی و ارتباطات	۰/۲۳	۲
ضعف حمایت توسعه	عنصر تأثیرپذیر	-۰/۹۴	ضعف حمایت ورزش زنان	۰/۷۹	۱
			ضعف حمایت وزنه‌برداری مردان	۰/۲۱	۲
چالش‌های محیط توسعه	عنصر تأثیرپذیر	-۰/۳۹	چالش‌های محیط اجتماعی- فرهنگی	۰/۶۱	۱
			چالش‌های محیط ورزشی	۰/۲۱	۲
			چالش‌های محیط بین‌المللی	۰/۱۸	۳

الگوی روابط معنی‌دار در قالب نمودار مختصات دکارتی (شکل ۳) یافته‌ها به صورت شکل زیر است. همانطور که نمودار مختصات دکارتی یافته‌ها نشان می‌دهد چهار مانع ضعف در زمینه‌های منابع توسعه،

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

مدیریت توسعه، مشارکت توسعه و حوزه‌های توسعه بالاتر از صفر بوده و در نتیجه عوامل علی به‌شمار می‌روند و سه مانع ضعف در زمینه‌های محیط توسعه، حمایت توسعه و فرایندهای پشتیبان توسعه زیر صفر بوده و به‌عنوان عوامل معلول به حساب می‌آیند.

شکل ۲. نمودار مختصات دکارتی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه وزنه‌برداری بانوان در ایران انجام شد. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در هفت مضمون و ۱۹ مضمون فرعی به‌ترتیب اولویت؛ ضعف منابع توسعه (ضعف منابع مالی و حمایتی و ضعف امکانات و تجهیزات)، موانع مشارکت توسعه (کمبود مریبان و داوران، کمبود علاقمندان و فراگیران، کمبود استعدادها و ورزشکاران، کمبود متخصصان و فعالان ورزش و کمبود مدیران و کارشناسان)، موانع مدیریت توسعه (موانع سطح ملی و موانع سطح استانی)، ضعف فرایندهای پشتیبان توسعه (ضعف آموزش و توانمندسازی و ضعف بازاریابی و ارتباطات، ضعف دانش و فناوری)، ضعف حوزه‌های توسعه (ضعف وزنه‌برداری پایه و آماتوری و ضعف وزنه‌برداری قهرمانی و حرفه‌ای)، ضعف حمایت توسعه (ضعف حمایت ورزش زنان و ضعف حمایت وزنه‌برداری مردان) و چالش‌های محیط توسعه (چالش‌های محیط اجتماعی- فرهنگی، چالش‌های محیط ورزشی و چالش‌های محیط بین‌المللی) دسته‌بندی و در ادامه تحلیل خواهند شد.

ضعف منابع توسعه، نتایج به دست آمده براساس تجزیه و تحلیل کیفی و کمی نشان داد «ضعف منابع توسعه» مهمترین موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران بوده که دو مضمون فرعی «ضعف منابع مالی و حمایتی» و «ضعف امکانات و تجهیزات» را دربر می‌گیرد. منابع مالی و حمایتی، جزء لاینفک ورزش و عامل بسیار مهمی در بحث توسعه آن هستند (مرادی و همکاران، ۱۴۰۳). شرکت‌کنندگان معتقد بودند چالش و مانع مالی و حمایتی مهمترین چالش در روند توسعه وزنه‌برداری بانوان است. این یافته‌ها با نتایج تحقیقات مرادی و همکاران (۱۴۰۳)، قهرمان‌تبریزی (۱۳۹۶)، طالقانی و همکاران (۱۴۰۳)، رضوی و همکاران (۱۳۹۱)، کشاورز و همکاران (۱۳۹۳) و در نهایت، حیدرزاده (۱۴۰۱)، مبنی بر اینکه عدم منابع مالی، از موانع توسعه یافتگی رشته‌های ورزشی در ایران هستند، همراستا است. این مانع خود دربردارنده چالش‌هایی از قبیل، عدم جذب اسپانسر در رده‌های مختلف، عدم تشویق مالی از وزنه‌برداری بانوان، عدم تمکین مالی مناسب بانوان وزنه‌بردار، عدم فعالیت بخش خصوصی، عدم توانایی حفظ اسپانسر، عدم وجود تسهیلات بانکی برای باشگاه‌داران، عدم تخصیص بودجه کافی از طرف اداره ورزش و جوانان، وابستگی فدراسیون و هیأت‌های وزنه‌برداری به بودجه دولتی، عدم تدوین برنامه مالی مناسب برای توسعه وزنه‌برداری بانوان، ضعف در اعزام رده‌های سنی به مسابقات، عدم حمایت از تأسیس کانون‌های استعدادیابی و غیره همراه بود. در این راستا پیشنهاد می‌شود راهکارهایی مانند جذب اسپانسرهای بزرگ، یکسان‌سازی میزان دریافتی در رشته وزنه‌برداری نسبت به سایر رشته‌ها و همکاری با رسانه‌ها در جهت تبلیغات اسپانسرها به منظور جلب رضایت آنها و رایزنی با بانک‌ها و موسسات مالی جهت اعطای تسهیلات به باشگاه‌ها توسط وزارت ورزش مدنظر قرار گیرند.

همچنین، در رابطه با مضمون فرعی «ضعف امکانات و تجهیزات»، مشارکت‌کنندگان معتقد بودند کمبود منابع تجهیزاتی و امکاناتی یکی از مهمترین چالش و مانع موجود در مسیر توسعه یافتگی رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران هستند. این یافته با نتایج پژوهش‌های مرادی و همکاران (۱۴۰۳)، طالقانی و همکاران (۱۴۰۳)، حیدرزاده (۱۴۰۱) و الهی و همکاران (۱۳۸۹) مبنی بر تأثیر ضعف دسترسی به امکانات و تجهیزات بر عدم توسعه یافتگی رشته‌های ورزشی، همراستا است. این مانع نیز خود دربردارنده مفاهیمی مانند، کمبود امکانات سخت‌افزاری مخصوص وزنه‌برداری بانوان، عدم بهره‌مندی بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی موجود، کمبود سالن‌های وزنه‌برداری مجهز، عدم توزیع عادلانه امکانات وزنه‌برداری بانوان در استان‌ها، عدم تجهیز و بهره‌گیری از اماکن ورزشی جهت ترویج این رشته و عدم دسترسی به تجهیزات به‌روز رشته وزنه‌برداری است. لذا، راهکارهایی مانند توزیع مناسب و یکسان امکانات در سطح کشور، شناسایی مکان‌های فاقد امکانات و پیگیری رفع آنها، ایجاد بستر مناسب جهت تأسیس تولیدی‌های لوازم وزنه‌برداری برای رفع این مانع می‌تواند مفید واقع شوند.

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

موانع مشارکت توسعه، براساس تحلیل مصاحبه‌ها، مشارکت‌کنندگان معتقد بودند ضعف مشارکت افراد و تأمین نیروی انسانی یکی از مهمترین موانع موجود در روند و بستر توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران هستند. این یافته با نتایج تحقیق نوروزی سیدحسینی و همکاران (۱۳۹۷)، مرادی و همکاران (۱۴۰۳) و حیدرزاده (۱۴۰۱) مبنی بر اینکه توسعه قابلیت‌های منابع انسانی منجر به توسعه ورزش می‌شود. این مضمون خود شامل مضامین فرعی «کمبود تعداد استعدادها و ورزشکاران»، «کمبود مربیان و داوران»، «کمبود علاقمندان و فراگیران»، «کمبود متخصصان و فعالان ورزش» و «کمبود مدیران و کارشناسان» است. در رابطه با چالش «کمبود استعدادها و ورزشکاران»، مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقد بودند، رشته وزنه‌برداری بانوان با چالش‌هایی همانند؛ عدم کارایی کمیته استعدادیابی فدراسیون وزنه‌برداری، عدم وجود برنامه‌ای بلندمدت برای بهره‌گیری از استعدادهای کشف‌شده، بی‌توجهی به استعدادهای موجود در مناطق محروم، عدم فعالیت آموزش و پرورش در امر استعدادیابی وزنه‌برداری بانوان، عدم وجود پایگاه‌های استعدادیابی وزنه‌برداری بانوان در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها همراه است. بنابراین، تشکیل کارگروهی خبره اعم از مربیان، بازیکنان، روان‌شناسان، پزشک‌ها و پرداختن هدفمند و بلندمدت به امر استعدادیابی، تشکیل پایگاه‌های استعدادیابی در سطح شهرستان‌ها، موظف‌سازی تیم‌های لیگ برتری به تشکیل پایگاه‌های استعدادیابی، اعزام تیم‌های استعدادیابی در مناطق محروم، استعدادیابی در مدارس با همکاری با آموزش و پرورش و غیره می‌تواند تا حدودی موانع این بخش را مرتفع سازند.

در رابطه با چالش «کمبود داوران و مربیان»، به عقیده مشارکت‌کنندگان در پژوهش، مواردی همانند، نبود امنیت شغلی مربیان و داوران رشته وزنه‌برداری به‌ویژه بانوان، عدم بهره‌گیری از مربیان با دانش خارجی، عدم وجود نظام آموزشی یکپارچه در بین مربیان وزنه‌برداری، ناکارآمدی دوره‌های مربیگری و داوری و ارتقاء آنان در وزنه‌برداری بانوان، عدم به‌روزرسانی اطلاعات و دانش مربیگری و داوری توسط مربیان و داوران و عدم اعزام مربیان و داوران به دوره‌ها و سمینارهای خارج از کشور چالش‌های منابع مشارکت در زمینه مربیان و داوران هستند. برای رفع این چالش پیشنهاداتی مانند به‌کارگیری مربیان و کادر فنی خارجی و یا داخلی متخصص، تشکیل چارتی مدیریتی و فنی جهت حضور افراد موردنیاز یک تیم وزنه‌برداری در سطح حرفه‌ای (سرمربی، مربی، روان‌شناس، پزشک، ماساژور...) و غیره ارائه می‌شود. همچنین، در رابطه با چالش «کمبود علاقمندان و فراگیران»، خبرگان در این زمینه معتقدند چالش‌هایی مانند هزینه بالای فعالیت حرفه‌ای در رشته وزنه‌برداری برای بانوان، ترس از آسیب‌دیدگی زیاد و شدید و عدم دسترسی آسان به مربیان و باشگاه‌های وزنه‌برداری سبب شده تا تعداد علاقمندان و فراگیران این رشته کم باشد. لذا، برای رفع این موانع راهکاری از جمله؛ اعطای پاداش و تسهیلات به قهرمانان و ورزشکاران مستعد، اعمال تدابیر در جهت

امکان حمایت مالی ورزشکاران این رشته، شناسایی ورزشکاران مستعد و حمایت همه‌جانبه از آنان، افزایش مبلغ و سقف قراردادها و غیره برای مدیران و سازمان‌های مربوطه ارائه می‌گردد.

علاوه بر این، در رابطه با چالش «کمبود متخصصان و فعالان»، تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد مشارکت‌کنندگان معتقدند به دلیل جدید بودن رشته وزنه برداری بانوان در ایران، تاکنون این رشته از متخصصان و فعالان با دانش بی‌نصیب بوده و تعداد افراد متخصص این رشته ورزشی در داخل کشور زیاد نیستند. برای مثال آنان به چالش‌هایی مانند عدم استفاده از متخصصان و پیشکسوتان رشته وزنه‌برداری در امور مدیریتی و اجرایی، عدم بهره‌گیری از متخصصین علمی ورزشی در بخش تغذیه و بدنسازی بانوان وزنه‌بردار و غیره اشاره داشتند. این یافته با پژوهش مرادی و همکاران (۱۴۰۳) مبنی بر اینکه یکی از دلایل عدم توسعه رشته‌های ورزشی در ایران عدم حضور متخصصان و پیشکسوتان آن رشته در راس امور و مدیریت سازمان‌های آن رشته ورزشی بوده، همخوان است. لذا، وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون وزنه برداری می‌بایست با اصلاح اساسنامه هیأت‌ها و باشگاه‌ها زمینه ورود متخصصان و فعالان و پیشکسوتان رشته وزنه‌برداری را به زمینه وزنه‌برداری بانوان تسهیل نماید تا بستر توسعه این رشته میسر گردد. در نهایت، در رابطه با چالش «کمبود مدیران و کارشناسان»، مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقد بودند یکی دیگر از موانع موجود کمبود مدیران و کارشناسان این رشته در بطن پیاده‌سازی رشته در جامعه و اکوسیستم ورزش کشور است. در راستای این یافته، مرادی و همکاران (۱۴۰۳) کمبود مدیران و کارشناسان متخصص را از عوامل عدم توسعه یافتگی رشته تیراندازی در کشور برشمارد. لذا، راهکارهایی مانند همکاری با واحد تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش در جهت پیشرفت وزنه برداری پایه می‌تواند مرتفع‌کننده بخشی از موانع موجود در این بخش باشد.

ضعف مدیریت توسعه، این مضمون شامل دو مضمون فرعی «ضعف مدیریت در سطح ملی» و «ضعف مدیریت در سطح استانی» است. تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد مضمون ضعف مدیریت رشته وزنه برداری بانوان در سطح ملی دربردارنده موانعی مانند؛ عدم برگزاری مسابقات وزنه‌برداری متناسب با استانداردهای جهانی، نبود برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت هم‌راستا با برنامه‌های بلندمدت، اتخاذ تصمیمات بی‌ثبات در بحث مدیریتی، عدم تغییر در سیستم‌های انتخاب وزنه‌برداران نخبه برای اردوهای تیم ملی، عدم راه‌اندازی لیگ در رده سنی‌های مختلف در سطح ملی و استان‌ها و غیره است. این یافته با نتایج پژوهش‌های مرادی و همکاران (۱۴۰۳)، حیدرزاده (۱۴۰۱)، الهی و همکاران (۱۳۸۹) و فیروزی و همکاران (۱۳۹۰) مبنی بر اینکه ضعف مدیریتی و چالش‌های مربوطه آن، از موانع عدم توسعه یافتگی رشته‌های ورزشی هستند، هم‌راستا است. لذا، سیاستگذاران بالادستی، نهادها و سازمان‌های سطح کلان ورزش کشور بیشترین سهم را در رفع این چالش داشته و با روی کار آوردن مدیران ورزشی متخصص و کارآمد این رشته و حمایت از

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

برنامه‌های آنان می‌توانند زمینه اثربخشی مدیریت این رشته را در سطح کشور تسهیل نمایند. همچنین، در رابطه با «ضعف مدیریت در سطح استان»، مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقدند، ضعف در امور اجرایی یکی از مهمترین موانع و چالش‌های موجود در موانع مدیریتی فرآیند توسعه یافتگی وزنه‌برداری بانوان در ایران است. این یافته با نتایج تحقیق مرادی و همکاران (۱۴۰۳) مبنی بر اینکه ضعف مدیریت در سطح اجرایی، از موانع عدم توسعه یافتگی رشته‌های ورزشی هستند، همراستا است. مشارکت‌کنندگان معتقد بودند در سطح استانی و اجرایی رشته وزنه‌برداری بانوان با موانعی همانند؛ ضعف مدیریت در سطوح هیأت‌ها، کمبود مربی با تجربه در برخی از استان‌ها، غیرفعال بودن هیأت برخی از استان‌ها، عدم حمایت از تأسیس باشگاه‌های ورزشی رشته وزنه‌برداری در سطح استان‌ها و غیره اشاره داشتند. لذا، یکسان‌سازی دانش مربیان، پیگیری آموزش و مسابقات باشگاهی در سطح کشور، اعطای میزبانی اردوها و برخی بازی‌های تیم‌های ملی به شهرستان‌ها و برگزاری همایش‌ها و جشنواره‌های وزنه‌برداری در سطح شهر توسط هیأت استان‌ها ارائه و توجه به آنها می‌تواند مرتفع‌کننده موانع و در نتیجه تسهیل‌کننده شرایط توسعه وزنه‌برداری بانوان در سطح استان‌ها باشد.

ضعف فرآیندهای پشتیبان توسعه، مشارکت‌کنندگان در پژوهش بیان داشتند عدم وجود فرآیندهای

پشتیبانی منسجم مانع از توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان بوده است. این مضمون خود شامل مضامین فرعی ضعف دانش و فناوری، ضعف آموزش و توانمندسازی و ضعف بازاریابی و ارتباطات است. در رابطه با چالش «ضعف آموزش و توانمندسازی» مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقدند مشکلات آموزشی یکی از چالش‌ها و موانع فرآیندهای پشتیبانی در مسیر توسعه رشته وزنه‌برداری هستند. نتایج این پژوهش با یافته پژوهش‌های مرادی و همکاران (۱۴۰۳) و حیدرزاده (۱۴۰۱)، قهرمان تبریزی و همکاران (۱۳۹۶)، ماکوتو^۱ (۲۰۱۲) مبنی بر وجود مشکلات آموزشی در روند توسعه رشته‌های ورزش در داخل و خارج همراستا هستند. این مانع خود دربردارنده مفاهیمی مانند، عدم بهره‌گیری از روش‌های آموزشی وزنه‌برداری روز دنیا، نبود برنامه‌های آموزشی مدون برای مربیان و عدم رعایت یادگیری اصول پایه در آموزش‌های مربیان است. بنابراین، پیشنهاد می‌شود تا با برگزاری منظم دوره‌های مربیگری در سطوح و دوره‌های دانش‌افزایی پس از آن، تربیت مدرس‌هایی توانا در امر تربیت نسل موفقی از مربیان با استفاده از پتانسیل‌های داخلی و یا خارجی، ایجاد چارتری آموزشی و اصولی جهت یکسان‌سازی دانش مربیان و به‌روزرسانی اطلاعات با برگزاری آزمون‌های منظم، ایجاد کمیته‌ای نظارتی بر روند برگزاری و مطالب آموزشی در کلاس‌های مربیگری، فعال‌سازی هیأت استان‌های غیرفعال کشور و اعطای تسهیلات ویژه به آنها، ایجاد همکاری با متخصصین حوزه مشاوره، تغذیه و تربیت نیروهای خبره بدنسازی وزنه‌برداری جهت افزایش سطح کیفی ورزشکاران

^۱. Makoto

این رشته زمینه کاهش و کنترل چالش‌های آموزشی در نتیجه رفع موانع منابع انسانی اقدام شود. در نهایت، در رابطه با چالش «ضعف بازاریابی و ارتباطات» مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقد بودند این مضمون شامل چالش‌هایی مانند بازاریابی ضعیف در باشگاه‌ها، عدم بسترسازی رشد و توسعه وزنه‌برداری نمایشی، عدم امکان نمایش وزنه‌برداری بانوان در فضاهای عمومی و اجتماعی، ضعف در ترویج وزنه‌برداری بانوان در میان احاد جامعه، ضعف در ایجاد تصویری مثبت از رشته وزنه‌برداری بانوان در میان احاد جامعه، ضعف برندسازی شخصی، مربیان، داوران و بانوان وزنه‌بردار، عدم بسترسازی رشد و توسعه وزنه‌برداری خیابانی، عدم برگزاری مسابقات‌های نمایشی در سطح شهر و عدم پوشش تلویزیونی شبکه‌های داخلی از رقابت‌های وزنه‌برداری بانوان در زمینه فرآیندهای ارتباطات و بازاریابی توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان وجود دارند. این یافته با نتیجه مطالعه مرادی و همکاران (۱۴۰۳) مبنی بر ضعف بازاریابی و ارتباطات در روند توسعه رشته‌های ورزشی همراستا است. لذا، پیشنهاد می‌گردد فدراسیون وزنه‌برداری و هیأت‌های استانی آن با فعال کردن کمیته بازاریابی ضمن توسعه و تقویت ارتباطات خود با سازمان‌ها و افراد خارجی و داخلی و ایجاد شبکه‌های ارتباطی و روابط عمومی مطلوب و گسترده، به اهداف بازاریابی خود نیز دست پیدا نمایند تا با رفع نمودن بخشی از چالش‌ها، کاستی‌ها و موانع، زمینه توسعه این رشته را تسهیل نمایند.

موانع حوزه‌های توسعه، تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد مشارکت‌کنندگان در پژوهش معتقدند این مضمون خود شامل موانعی مانند «ضعف وزنه‌برداری پایه و آماتوری» و «ضعف وزنه‌برداری قهرمانی و حرفه‌ای» است. در رابطه با چالش وزنه‌برداری پایه و آماتوری، خبرگان در پژوهش بیان کردند چالش‌هایی مانند عدم وجود مراکز فعال در استعدادیابی وزنه‌برداری بانوان و عدم تأسیس لیگ در رده سنی‌های مختلف در سطح ملی و استان‌ها وجود دارند. این یافته با نتایج مرادی و همکاران (۱۴۰۳) مبنی بر لزوم توجه به حوزه پایه و آماتور در روند توسعه رشته‌های ورزشی همخوان است. لذا، وزارت ورزش، فدراسیون و هیأت‌های وزنه‌برداری می‌بایست راهکارهایی مانند بهره‌گیری از ظرفیت باشگاه‌های ورزشی پایه در جذب و پرورش استعداد‌های وزنه‌برداری و بسترسازی رشد و توسعه وزنه‌برداری نمایشی توجه باشگاه‌های حرفه‌ای به موضوع رشد و توسعه وزنه‌برداری در سطوح پایه داشته باشند. همچنین، در رابطه با چالش وزنه‌برداری قهرمانی و حرفه‌ای، خبرگان معتقدند این حوزه از روند توسعه وزنه‌برداری بانوان با چالش‌هایی مانند محدود بودن تعداد باشگاه‌های حرفه‌ای وزنه‌برداری بانوان، عدم ایجاد فضای رقابتی لازم بین باشگاه‌های حرفه‌ای وزنه‌برداری بانوان و عدم انبساط خاطر خانواده‌ها از آینده فرزندان‌شان از حضور حرفه‌ای در این ورزش مواجه هستند. لذا، سیاست‌گذاران ورزش کشور، دولتمردان، کمیته ملی المپیک، فدراسیون وزنه‌برداری و هیأت‌های آن می‌توانند با در نظر داشتن راهکارهایی مانند افزایش تعداد مسابقات وزنه‌برداری در سطح رده‌های سنی مختلف، ایجاد فضای رقابتی لازم بین باشگاه‌های حرفه‌ای وزنه‌برداری بانوان و برگزاری

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

مسابقات وزنه‌برداری متناسب با استانداردهای جهانی ضمن رفع چالش‌های موجود، زمینه و بستر توسعه این رشته را مرتفع نمایند.

ضعف حمایت توسعه، یافته‌ها حاکی از آن است مضمون «ضعف حمایت توسعه» شامل مضامین فرعی «ضعف حمایتی ورزش زنان» و «ضعف حمایت وزنه‌برداری مردان» است. در رابطه با چالش «ضعف حمایت ورزش زنان»، مشارکت‌کنندگان بیان داشتند موانعی مانند عدم جذب و حمایت هواداران ورزشی زن برای وزنه‌برداری بانوان، فقدان بستر مناسب در فدراسیون، هیات‌ها و باشگاه برای جذب حمایت از وزنه‌برداری بانوان و عدم حمایت لازم از طرف شخصیت‌های ورزشی زن برای وزنه‌برداری بانوان از جمله چالش‌های این بخش هستند. در رابطه با این یافته، طالقانی و همکاران (۱۴۰۳) بیان کردند تبعیض جنستی از مهمترین دلیل عدم توسعه ورزش قهرمانی بانوان هستند. در نتیجه پیشنهاد می‌شود سیاستگذاران و سازمان‌های ورزشی توجه ویژه‌ای در برنامه‌ریزی خود جهت پیشرفت ورزش کشور به ورزش بانوان و به‌ویژه رشته‌های مدال‌آوری مانند وزنه‌برداری بانوان داشته باشند. علاوه بر این، می‌توان راهکارهایی مانند، ایجاد ساز و کاری جهت اعطای حقوق ماهیانه به قهرمانان و استعدادهای شناسایی شده، ایجاد کمیته‌های ورزشکاران زن در هیأت استان‌ها و شهرستان‌ها به منظور شناسایی و رفع مشکلات ورزشکاران زن، همکاری با شبکه درمان در خصوص قرارگیری ورزشکاران و مربیان زن شاغل تحت پوشش بیمه‌های درمانی و تکمیلی، آسان‌سازی فعالیت و اعطای تسهیلات به باشگاه‌های خصوصی تازه تأسیس ورزش زنان و حمایت از فرزندان دختر برای خانواده‌ها جهت بهبود شرایط و در نتیجه توسعه ورزش زنان ارائه داد. در رابطه با چالش «ضعف حمایت وزنه‌برداری مردان»، مشارکت‌کنندگان گزارش کردند عدم اهدای جوایز نقدی مناسب به ورزشکاران برای کسب قهرمانی، عدم ارائه تسهیلات حمایتی و تشویقی به ورزشکاران فعال، فقدان برنامه مشخص جهت توزیع به‌موقع امکانات و جوایز در میان ورزشکاران و غیره از چالش‌های حمایت از وزنه‌برداری مردان در ایران هستند. در این راستا پیشنهاداتی مانند، تخصیص منابع به‌هنگام جهت قدردانی از قهرمانان، پیگیری عمل به وعده‌های داده‌شده توسط وزارت و فدراسیون از طریق کمیته ورزشکاران، جایگذاری اعطای تسهیلات به ورزشکاران نخبه در ردیف بودجه مجلس، ایجاد سامانه جامع ورزشکاران جهت سازماندهی قهرمانان ورزشی به‌منظور ایجاد عدالت مالی، درج شدن برنامه‌های تقدیر و تشکر از قهرمانان و پیشکسوتان وزنه‌برداری در تقویم فدراسیونی و نظارت بر اجرای آن برای بهبود شرایط و کم‌رنگ شدن این مانع ارائه می‌شود.

چالش‌های محیط توسعه، خبرگان معتقد بودند محیط توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران هنوز با چالش و موانعی در ابعاد مختلف «فرهنگی و اجتماعی»، «محیط ورزشی» و «بین‌المللی» مواجه است. در رابطه با چالش «محیط اجتماعی - فرهنگی»، مشارکت‌کنندگان معتقدند، نگرانی دختران از نگرش منفی

جامعه نسبت به این رشته، عدم پوشش رسانه‌ای مسابقات بانوان وزنه‌برداری کشورهای خارجی، عدم فرهنگ‌سازی اجتماعی رشته وزنه‌برداری بانوان در جامعه، نبود برنامه‌ریزی جهت علاقه‌مندی مردم به وزنه‌برداری بانوان، وجود تفکر تأثیرات منفی ورزش وزنه‌برداری بر ظاهر بانوان وزنه‌بردار و عدم حمایت لازم والدین از فرزندان‌شان برای شروع و ادامه حرفه‌ای این رشته چالش‌های فرهنگی و اجتماعی در زمینه توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان هستند. این یافته‌ها با نتایج تحقیق مرادی و همکاران (۱۴۰۳)، طالقانی و همکاران (۱۴۰۳)، حیدرزاده (۱۴۰۱) و شاه‌منصوری و بالانژاد (۱۳۹۷) مبنی بر اینکه ضعف مسائل فرهنگی و چالش‌های مربوطه، از عوامل عدم توسعه یافتگی رشته‌های ورزشی هستند، همراستا است. در این راستا برای بهبود شرایط موجود می‌توان به ارائه پیشنهادهای از قبیل، برگزاری فستیوال و جشنواره‌های وزنه‌برداری بانوان به صورت تفریحی به‌منظور ایجاد پیوند بین خانواده‌ها و وزنه‌برداری بانوان، ساخت و انتشار فیلم‌ها و مستندات در زمینه وزنه‌برداری بانوان، پخش ویدئوها و عکس‌های وزنه‌برداری در قالب دی‌وی‌دی در بین کودکان توسط فدراسیون و باشگاه‌ها پرداخت. در رابطه با «چالش محیط ورزشی»، خبرنگاران بیان کردند این بخش دارای برخی موانع و چالش‌هایی مانند نبود توجه مطلوب سالن‌های ورزشی و مربیان به توسعه وزنه‌برداری در سطح کلان و چالش‌های ورزشی رشته وزنه‌برداری برای زنان و اختلاف‌نظرهای مربوط به تناسب این رشته با ابعاد فیزیولوژیکی زنان است. لذا، ایجاد پیوند ساختاری و اجرایی بین وزنه‌برداری بانوان با سایر رشته‌های ورزشی زنان، بهره‌گیری از ظرفیت‌های سیستم ورزش کشور برای تأمین پشتوانه وزنه‌برداری بانوان و بهره‌گیری از ظرفیت رشته‌های ورزشی نزدیک به وزنه‌برداری برای ارتقاء آن برای سازمان‌های و افراد ورزشی و غیرورزشی مرتبط از جمله راهکارهای مطلوب برای مرتفع کردن بخشی از چالش‌ها و موانع این بخش هستند. در نهایت، در رابطه با «چالش محیط بین‌المللی»، مشارکت‌کنندگان بیان کردند محیط بین‌المللی این رشته برای توسعه آن در داخل کشور با چالش و موانعی مانند عدم حمایت‌های مناسب فدراسیون بین‌المللی وزنه‌برداری از فعالیت زنان این رشته در کشورهایمانند ایران، عدم رشد تجاری و رسانه‌ای وزنه‌برداری زنان در سطح بین‌المللی و ضعف‌های برنامه‌ای برای توسعه وزنه‌برداری زنان در کشورهای کمتر توسعه یافته روبه‌رو است. در نتیجه، پیشنهاد می‌گردد مسئولین و سازمان‌های ذینفع راهکارهایی مانند مذاکرات و جذب حمایت فدراسیون بین‌المللی وزنه‌برداری برای حمایت از فعالیت زنان این رشته در ایران، شناخت ظرفیت‌های بین‌المللی وزنه‌برداری زنان برای فعالان این رشته در داخل و افزایش حضور موثر در عرصه‌های بین‌المللی وزنه‌برداری زنان را برای رفع موانع و تسهیل توسعه یافتگی این رشته مدنظر قرار دهند.

نتیجه‌گیری کلی

در این پژوهش به شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران پرداخته شد. نتایج به‌دست آمده دربرگیرنده چالش‌ها و موانع اساسی و مختلف در سطوح متفاوت در اکوسیستم

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

ورزش هستند. می‌توان بیان داشت پژوهش حاضر به‌طور جامع اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی عوامل و موانع موجود در مسیر توسعه‌یافتگی رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران کرده و دانش نظری و بینش عملی را در این زمینه به ارمغان آورده است. لذا، سازمان‌های مربوطه همانند وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، فدراسیون وزنه‌برداری، ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها و در نهایت، هیات‌های تیراندازی استان و شهرستان‌ها می‌بایست متناسب با نتایج پژوهش حاضر درک و آگاهی کاملی از این عوامل و بازدارنده‌های توسعه‌یافتگی رشته وزنه‌برداری بانوان، به‌ترتیب اولویت موانع به تدوین استراتژی و برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت اقدام نموده تا در کمترین زمان به بهترین شکل ممکن این موانع را رفع و مسیر توسعه این رشته را تسهیل دهند. برای دستیابی این امر پیشنهاد کاربردی زیر ارائه می‌شود: حمایت مالی و معنوی کمیته ملی المپیک از بانوان قهرمان وزنه‌بردار، تخصیص بودجه کافی از سوی وزارت ورزش، فعالسازی کمیته بازاریابی در فدراسیون و هیات‌ها برای کسب درآمد از روش‌های متنوع بازاریابی، تأمین تجهیزات برای ورزشکاران با هزینه پایین، حمایت همه‌جانبه فدراسیون از ورزشکاران و مربیان وزنه‌بردار زن، حمایت از تأسیس باشگاه‌ها و مدارس وزنه‌برداری، تدوین و اجرای برنامه‌های پاداش و تشویق، عمل به تعهدات از سوی مسئولان، افزایش و توسعه زیرساخت‌ها، تجهیز سالن‌های وزنه‌برداری با امکانات و تجهیزات به‌روز، رعایت عدالت و افزایش دسترسی به امکانات وزنه‌برداری در همه استان‌ها، بهره‌برداری اصولی از اماکن در جهت توسعه وزنه‌برداری بانوان، انتصاب مدیران و مسئولان از فارغ‌التحصیلان ورزشی و پیشکسوتان این رشته، تدوین و اجرای برنامه‌ریزی استراتژیک وزنه‌برداری بانوان، تدوین برنامه جامع استعدادیابی وزنه‌برداری بانوان، کنترل و نظارت کافی روی برنامه‌های وزنه‌برداری بانوان، فراهم‌سازی امکان پوشش رسانه‌ای مسابقات وزنه‌برداری بانوان، فرهنگ‌سازی، آگاه‌سازی و تشویق خانواده‌ها، همگانی کردن وزنه‌برداری بانوان در جامعه، جذب مربیان وزنه‌برداری زن با کلاس جهانی، برگزاری دوره‌های مربیگری و کارگاه‌های دانش‌افزایی برای مربیان وزنه‌برداری بانوان و فعال کردن بخش وزنه‌بردار بانوان در هیأت‌های همه استان‌های کشور. در نهایت، هرچند فرآیند آسیب‌شناختی رشته وزنه‌برداری بانوان با شناخت موانع و اولویت‌بندی آنها شروع می‌شود. اما این فرآیند با ارائه راهکارها، روش‌های عملیاتی کردن آنها و ارزیابی نتایج ادامه می‌یابد. در نتیجه به پژوهشگران و محققان آتی حوزه مدیریت ورزشی کشور پیشنهاد می‌شود در ادامه تحقیقات علمی در این زمینه، بیشتر به ارزیابی این سه جنبه بپردازند.

منابع

- احدی، م. حامی، م. & شجاعی، و. (۱۴۰۰). شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه بین‌المللی تنیس روی میز در ایران. *مطالعات مدیریت ورزشی*. ۱۳(۶۸)، ۳۵۵-۳۸۸.
- افتخاری، ع. گوهررستمی، ح. ر. & برومند، م. ر. (۱۳۹۷). شناسایی موانع توسعه مدیریتی فوتبال زنان در ایران. *مدیریت و توسعه ورزش*. ۷(۲۷ (پیاپی ۱۴))، ۱۴۳-۱۶۳.
- الهی، علیرضا. (۱۳۸۷). *موانع و راهکارهای توسعه اقتصادی صنعت فوتبال جمهوری اسلامی ایران*. رساله دکتری، دانشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران.
- الهی، علیرضا؛ سجادی، سید نصرالله؛ خبیری، محمد؛ ابریشمی، حمید. (۱۳۸۹). موانع توسعه صنعت باشگاه‌داری حرفه‌ای فوتبال ایران. *پژوهش در علوم ورزشی*. ۲۸، ۵۳-۶۸.
- ایمان زاده، رضا؛ خدایاری، عباس؛ قاسمی، حمید؛ راسخ، نازنین. (۱۳۹۹). شناسایی عوامل مؤثر در توسعه تکواندو ایران و ارائه مدل. *فصلنامه علوم ورزش*.
- بهمنی، شاهرخ؛ رضائی‌نژاد، رحیم. (۱۳۹۸). ارائه چارچوبی برای تحلیل سیستم توسعه بسکتبال در ایران. *سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت*. رشت.
- پورکیانی، محمد؛ حمیدی، مهرداد؛ گودرزی، محمود؛ خبیری، محمد. (۱۳۹۶). تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه‌ای و قهرمانی بر توسعه ورزش. *مطالعات مدیریت ورزشی (پژوهش در علوم ورزشی)*. ۹(۴۲)، ۵۵-۷۲.
- تندونوس، فریدون؛ قاسمی، محمد هادی. (۱۳۸۶). مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و کارشناسان در مورد راهکارهای توسعه ژیمناستیک در کشور. *المپیک*. ۱۵(۴)، ۱۷-۲۹.
- حیدرزاده، آکو. (۱۴۰۱). شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه بسکتبال در ایران. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه کردستان.
- خواستار، حمزه. (۱۳۸۷). بررسی عوامل مؤثر بر خودکارآمدی ملی در زمینه علم و فناوری برای تحقق اهداف چشم‌انداز. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه مدیریت، دانشگاه تهران.
- راسخ، نازنین؛ قاسمی، حمید؛ جعفری، سعید؛ محمودیان، عابد. (۱۴۰۳). شناسایی چالش‌ها و راهبردهای حضور مطلوب بانوان در ورزش قهرمانی. *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*. <https://doi.org/10.22032/ssys.10.22032>. ۲۰۲۴، ۳۲۰۹، ۳۳۴۲.
- رضوی، سید محمدحسین؛ فیروزی، منصور؛ فرزاد، فرزام. (۱۳۹۱). بررسی موانع و چالش‌های توسعه شنا در ایران. *پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی*. ۲(۴)، ۱۲.
- سیدعامری، میرحسن. (۱۳۸۸). تبیین رابطه بین مولفه‌های مدیریت مشارکتی به عنوان یک شیوه مؤثر و انگیزش شغلی کارکنان ادارات تربیت بدنی استان آذربایجان غربی. *مدیریت ورزشی (حرکت)*. ۱، ۵-۱۷.
- شاه‌منصوری، عزت‌الله؛ بالانژاد ایمان. (۱۳۹۷). شناسایی و رتبه‌بندی موانع توسعه رشته دو و میدانی استان مرکزی و ارائه راهکار بر اساس فرآیند تحلیل شبکه‌ای (ANP).
- طالقانی، متین؛ حضرتی صومعه، زهرا؛ مهاجری، اصغر. (۱۴۰۳). تحلیل گفتمان غالب بر ورزش بانوان کشور (با تأکید بر فضای قهرمانی دهه ۹۰). *مدیریت ورزش*. ۱(۱۶)، ۷۵-۹۳.
- طیبی ثانی، سیدمصطفی؛ فهیمی‌نژاد، علی؛ روشن‌ضمیر، احسان. (۱۳۹۹). شناسایی و تحلیل عوامل اثرگذار بر توسعه فوتبال حرفه‌ای در ایران. *مطالعات فرهنگی اجتماعی المپیک*. ۱(۲)، ۱۰۹-۱۴۶.
- عبدالملکی، مهسا. (۱۴۰۲). شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه کردستان، سنندج.
- عبدی‌پور، کامران؛ خزایی، علی‌اشرف؛ آریز، الهام؛ غلامی ترکسلویه، سجاد. (۱۳۹۴). چالش‌ها و موانع توسعه و پیشرفت ورزش فوتبال در استان‌های غرب کشور. *مطالعات مدیریت رفتار سازمانی*. ۲(۱)، ۲۱-۴۰.

شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته وزنه‌برداری بانوان در ایران

- فیروزی، منصور؛ رضوی، محمدحسین؛ فروزان، فرزاد. (۱۳۹۱). بررسی چالش‌ها و مشکلات رشته‌های مدال‌آور دو و میدانی، قایقرانی و شنا در ایران. پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. ۱۵(۸)، ۳۷-۶۶.
- قهرمان‌تیریزی، کوروش؛ رحیمی، ایمان؛ رضوی، سیدمحمدجواد. (۱۳۹۶). شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه و پیشرفت ورزش شنا در استان کرمان براساس فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP).
- کیخسروی، افسانه؛ معین‌فرد، محمدرضا؛ حامدی‌نیا، محمدرضا؛ شوشی‌نسب، پروین. (۱۳۹۶). موانع توسعه هندبال سبزواری و ارائه راهکار. مدیریت و توسعه ورزش. ۳(۳)، ۱۳۴-۱۵۱.
- مدبری، بهنام؛ هنری، حبیب؛ صفائی، علی‌محمد. (۱۴۰۰). طراحی مدل توسعه ورزش دفاع شخصی در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. مدیریت منابع در نیروی انتظامی. ۲(۹)، ۳۰۷-۳۴۰.
- محمودیان، عابد؛ صادقی بروجردی، سعید؛ جی بیکر، برادلی. (۱۴۰۲). شناسایی عوامل تهدیدکننده هویت تیمی هواداران تیم ملی فوتبال ایران. مدیریت ورزشی. ۳(۳)، ۲۳۲-۲۵۰.
- محمودیان، عابد؛ صادقی بروجردی، سعید؛ جی بیکر، برادلی. (۱۴۰۱). شناسایی استراتژی‌های مقابله‌ای هواداران در برابر تهدید هویت (مطالعه موردی: هواداران تیم فوتبال استقلال تهران). رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۱۰(۹)، ۱۲۱-۱۳۹.
- مرادی، سهیلا؛ صادقی بروجردی، سعید؛ محمودیان، عابد. (۱۴۰۳). شناسایی و اولویت‌بندی موانع توسعه رشته تیراندازی در ایران. مدیریت و توسعه ورزش.
- نظری، وحید؛ رضوی، سیدمحمدحسین؛ حسینی، سیدعماد؛ رئیس، مجتبی. (۱۳۹۲). تبیین استراتژی والیبال ساحلی ایران. پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی. ۳(۵)، ۷۳-۹۰.
- نوروزی سیدحسینی، رسول؛ احسانی، محمد؛ کوزه‌چیان، هاشم؛ امیری، مجتبی. (۱۳۹۷). طراحی مدل توسعه قابلیت‌های انسانی در ورزش (با استفاده از نظریه داده بنیاد). نشریه مدیریت ورزشی. ۱۰(۱)، ۴۹-۶۳.
- یانپی، طیبه؛ دوستی، مرتضی. (۱۳۹۸). بررسی چالش‌ها و فرصت‌های توسعه ورزش سوارکاری استان گلستان. مدیریت و توسعه ورزش. ۳(۳۷۹)، ۸۸-۱۰۱.
- Barreira, J., Santos, F., Mazzei, L. C., & Galatti, L. R. (۲۰۲۲). **The sport development and its socio-cultural and managerial aspects: An integrative review.** *Motriz: Revista de Educação Física*, ۲۸.
- Boroujerdi, S. S., Mahmoudian, A., Saeedi, S., Ko, Y. J., & Khazaei, S. (۲۰۲۴). **Athlete brand reputation: Developing a conceptual framework.** *Corporate Reputation Review*, ۱-۱۷.
- Braun, V., & Clarke, V. (۲۰۰۶). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, ۳(۲), ۷۷-۱۰۱.
- Bruening, J. E., Welty, P., Evanovich, M., Fuller, D., Coble Murty, J., Percy, E., Silverstein, A., & Michael Chung. (۲۰۱۶). **Managing sport for social change: The effects of intentional design and structure in a sport-based service learning initiative.** *Sport Management Review*, ۱۸, ۶۹-۸۵.
- Creswell, J. W. (۲۰۱۴). *Qualitative, quantitative and mixed methods approaches.* Sage.
- Kartakoullis, N. L., Vrontis, D., Thrassou, A., & Kriemadis, T. (۲۰۱۳). **Strategic resource planning for football clubs.** *Journal for International Business and Entrepreneurship Development*, ۱(۱), ۱-۲۰.
- Makoto Matlala, Bernardus van der Spuy, Sumayya Khan, Alec Moemi, Gert Oosthuizen, & Fikile Mbalula. (۲۰۱۲). **Strategic plan for the fiscal years ۲۰۱۲-۲۰۱۶.** *Ministry of Sport and Recreation South Africa, Management Decision*, ۴۷(۱), ۶۷-۸۴.
- McCracken, G. (۱۹۸۶). **Culture and consumption: A theoretical account of the structure and movement of the cultural meaning of consumer goods.** *Journal of Consumer Research*, ۱۳(۱), ۷۱-۸۴.
- Mikkonen, M. (۲۰۱۷). **Sponsoring in a Finnish women's football club: Case: Pallokissat Kuopio Ry.**
- Ouyang, Y., Lee, P.-C., & Ko, L.-M. (۲۰۲۲). **A systematic review of the development of sport policy research (۲۰۰۰-۲۰۲۰).** *Sustainability*, ۱۴(۱), ۳۸۹. <http://dx.doi.org/10.3390/su14010389>
- Rossman, G. B., & Rallis, S. F. (۲۰۱۲). **Learning in the field: An introduction to qualitative research** (۳rd ed.). Los Angeles, CA: Sage.

- Scott, W. A. (۱۹۵۵). **Reliability of content analysis: The case of nominal scale coding.** *Public Opinion Quarterly*.
- Si, S. L., You, X. Y., Liu, H. C., & Zhang, P. (۲۰۱۸). **DEMATEL technique: A systematic review of the state-of-the-art literature on methodologies and applications.** *Mathematical Problems in Engineering*, ۲۰۱۸(۱), ۳۶۹۶۴۵۷.
- Stemler, S. E. (۲۰۰۴). **A comparison of consensus, consistency, and measurement approaches to estimating interrater reliability.** *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, ۹(۱), ۴.
- Sugiyama, M., Khoo, S., & Hess, R. (۲۰۱۷). **Grassroots football development in Japan.** *The International Journal of the History of Sport*, ۳۴(۱۷-۱۸), ۱۸۵۴-۱۸۷۱.
- Valenti, M., Scelles, N., & Morrow, S. (۲۰۲۰). **Elite sport policies and international sporting success: A panel data analysis of European women's national football team performance.** *European Sport Management Quarterly*, ۲۰(۳), ۳۰۰-۳۲۰.

